

Prenumerata „Kur. War.“
wydaje w Warszawie rocznie
rs. 4 k. 80, półrocznie rs. 2 k. 40,
kwartalnie rs. 1 k. 20, miesięcznie
k. 40; za odnośnienie do domu do-
łącza się kop. 5.

Numer pędzyczny w Kan-
tonie Redakcji kop. 5.
Redakcja otwarta od 11-tej
rano do 2-giej po południu.

Dziś: S. Michała Archaniola.
Jutro: S. Hieronima Kapł. Dokt. Koś.
Piątek: S. Remigiusza Biskupa.
Sobota: SS. Aniołów Stróżów.

KURJER WARSZAWSKI

ROK PIĘCDZIESIĄTY PIĄTY

Wschód słońca o godzinie 5 m. 58
Zachód „ „ 6 „ 42.

Długość dnia god. 11 minut 44.
Ubyło „ „ 4 „ 57.

Adres Redakcji „Kurjera Warszawskiego“ PLAC TEATRALNY Nr 5, dom W. L. Zabłockiej.

Na prowincji i w Genez-
stwie wynosi rocznie r. 3.
(w tem mieści się już opłata po-
stowa za przesyłkę rs. 1 kop. 90,
oraz na opakowanie i ekspedycję
rs. 1 kop. 50).

Prenumerata przysyła się za-
cznie półrocznie i kwartalnie.
Redakcja nie odpowiada za
Redakcji nie odpowiada za

Niedziela: N. M. P. Różancowej.
Poniedziałek: S. Franciszka Serafickiego.
Wtorek: SS. Placyda, M. i Flawji P.
Sroda: S. Brunona Wymawcy.

— JW. Warszawski Jenerał Gubernator, po roz-
patrzeniu przedstawionego sobie przez naczelnika gu-
bernji warszawskiej sprawozdania Komisji czasowej
do rewizji wszystkich budujących się obecnie i wybu-
dowanych w jesieni 1874 roku, w mieście Warszawie
domów, zgadzając się w zupełności z wnioskiem wy-
rażonym w wspomnianem sprawozdaniu, reskryptem
z dnia 31 lipca r. b. za Nr 20.831, poruczyć raczył
naczelnikowi warszawskiego wice-gubernatora, stałą ko-
misję rewizyjną, z powołaniem do składu tejże: po-
mocnika mego, zawiadującego wydziałem budowlanym
rządu gubernjalnego, budowniczego magistrata
m. Warszawy, dwóch wolnopraktykujących budowni-
m, lekarza miasta i brandmajstra, z włożeniem na
takową obowiązku:

- 1) rewizji każdej nowo wzniesionej budowli, przed
otynkowaniem takowej na wewnątrz;
- 2) nadzwyczajnych rewizji budowli, w tych ra-
zach, jeżeli do władzy wyższej lub gubernjalnej do-
jdą jakie wiadomości lub wieści; i
- 3) rewizji budowli, na żądanie właścicieli, w razie
wątpliwości co do prawidłowego kierownictwa robót,
przez budowniczych, lub ze strony tych ostatnich
wraz z opozycją stawianą przez właścicieli przy
wykonywaniu żądań, zmierzających do właściwego
prowadzenia robót.

(D. W.)

—s— Chcemy czytelnikom przedstawić kwestję
dość subtelnej natury wprowadzając, przedstawiając ją
jednak nieraz przykre zajęcia, którym zresztą przy do-
brej woli i ochocie można by bez dużych trudności za-
pobiedz.

Kwestja ta jak każda inna, ma dwie strony — tym
razem obie są ujemne i druga zdaje się być następ-
stwem pierwszej.

Wiadomo nam zapewne, że są amatorowie cukier-
niczych produkcji, wiadomo nam także, że między
tymi (amatorami) zdarzają się i tacy, którzy skonsu-
mowali słodkie dary boże, wynoszą się z kafełko-
czekoladowego zakładu nieuciśnieni z należności
właściwej.

Jak sobie w podobnych razach postępują właści-
ciele przybytków, w których ludzkość osiada sobie
kwaśną dolę ziemskiego żywota?

Jedni, zwykle właściciele większych zakładów, zre-
zygnowani, pocieszają się znacznymi dochodami w o-
góle i pozostawiają *gratysowych* gości w spokoju a
przepuszczają takowych wtedy dopiero gdy ci prze-
chodzą do zbyt znacznych nadużyć marmeladowej
wiary cukierników.

Inni dbający więcej o moralność swoich niepreszo-
nych konsumentów, zwracają na boku uwagę tychże,
że dekalog wypadki podobne przewidział, jakkolwiek
wyszedł na świat boży, kiedy jeszcze ludzkość zamiast
łyżeczek używała dłoni przyrodzonej.

Tak się przedstawia jedna strona medalu. Drugą
przedstawiamy wam na przykładzie, który się zdarzył
niebyst dawno i za którego autentyczność bezwarun-
kowo ręczymy.

Działo się to w jednej z pierwszych cukierni, przy
jednej z pierwszych ulic. Siedziało dwóch znajomych,
p. A. i p. B.

Bardzo blisko p. A. lecz przy osobnym stoliku sie-
dział p. C. znajomy p. A. z którym parę słów nawet
zamienił. P. C. skonsurowawszy porcję lodów, zło-
żył właściwą kwotę na tacce, a nie mogąc się docze-
kać garsona, podniósł się i odszedł.

Po chwili zjawia się garson dość jeszcze chło-
pięcej powierzchowności. Zbliża się do stolika przy
którym siedział p. C. i wygłasza następujący monolog
schowawszy zostawione dziesiątki do kieszeni:

Psia k... znowu nie zapłacił, psia k... to już drugi
raz... niech go wszyscy diabli...

P. A. znajomy niewinnie potępionego podnosi się
z miejsca swego, dochodzi do garsona i uspakaja go
takimi słowy:

— Czego ty wymyślasz, kochaneczku, na tego pa-
na, widziałem jak pan ten złożył na tacce pieniądze,
widziałem po tem jak ty sam pieniądze zostawione
włożyłeś do kieszeni. Pozwólże teraz zemną duszo,
do twego pana, któremu sprawę tę przedstawię. Gar-
son w pierwszej chwili mocno się zmieszał, po tem za-
czął obstawiać przy swoim, spostrzegłszy jednak, że
p. A. w przekonaniu swoim jest niezmienny, zaczął
przed tym ostatnim usprawiedliwiać się, nareszcie
błagać i zalewać się łzami i t. d.

Z obu powyższych przytoczonych przykładów poznali-
ście przykrą naturę całej tej sprawy.

Aby zapobiedz złemu proponuję rzecz następu-
jącą:

Każdy z właścicieli cukierni powinien w widocz-
nem miejscu oznajmić, że za *konsomację* płaci się
z chwilą jej *dostawienia*. Radziłbym nawet, ażeby
konsumentowi zamawiając przy bufecie, natychmiast
z góry *płacił*.

Choćby propozycja nasze wydały się niektórym
niewolnicze, naturalnie dla tego chyba, że do-
tychczas mało się praktykuje, to powinni oni poddać
się takowemu ze względu na własne dobro. Środek ten
bowiem z jednej strony zapobiegnie stratom właści-
cieli cukierni, z drugiej zaś nadużyciom garsonów.
Widzieliście bowiem, że powyżej przez garsona ocer-
niony konsument był niewinny; upewniam was więc,
że podobnych wypadków jest bardzo wiele, ani przy-
puszczasz czytelniku, że choćby stale bywając w cu-
kierni jakiejś, był zawsze wypłatnym, mogą cię po-
sądzić o insolwencję. A jeśli ci się, w skutek wro-
dzonego ludzkiem roztargnienia raz zdarzyło, żeś istot-
nie zapomniiał zapłacić, wtedy nazajutrz, właściwy
garson nim zdołał jeszcze zająć miejsce, zbliża się
do ciebie i dopomina się (bardzo zresztą słusznie)
o należność. Byłbyś mu ją zaraz zwrócił.

Ale garsonowi chodziło oto, aby właściciel cuki-
erni i koledzy garsona uwierzyli mu, naocznie się prze-
konawszy, że są tacy, którzy nie płacą, a tym samym
aby właściciel cukierni przy rachunku, jeśli okażą się
niedobory nie porządka o przyczynę niedoboru, gar-
sona.

Przy tem radzimy niniejszem, aby konsumenci

w liczniej uczęszczanych cukierniach, nie zostawiali
na tacach honorarjów w nieobecności garsonów, na
zajutrz bowiem garson schowawszy dnia poprzednie-
go pieniądze zostawione, upomni się o takowe swoją
drogą, a reklamację twoję na nie się nie zdadza;
garson bowiem będzie się tłumaczył, że on „nie wziął,
że może drugi, że może gość jaki, bo są i takie.“

Aby więc zapobiedz wszelkim z obu stron naduży-
ciom, proponujemy powyższy środek, jako jedyny i
zbawienny zarazem.

Wiadomości miejscowe.

— Wiadomość o pożarze w Częstochowie, którą
wczoraj pierwsi podaliśmy, potwierdza i komentuje
następujące pismo naszego prenumeratora p. H. S.—
Brzmi ono tak:

Dnia 27 b. m. o g. 10 wieczorem, usłyszano w Czę-
stochowie straszliwy okrzyk „gore.“ Piszący te sło-
wa wybiegł z hotelu do miejsca czynu. Po drodze
spotkał maństwo strażaków, którzy szybkim krokiem
biegli na ratunek mienia swych bliźnich. Dziwił się
tylko należało dla czego początkowo brakowało ja-
kiejś takiej sikawczyny tyle na razie potrzebnej. Mó-
wiono, iż niema na sikawki funduszu, dostatecznego
utrzymania takowych, w niebezpieczeństwie zaś Czę-
stochowianin radzi sobie w ten sposób, iż podczas po-
żaru zaprzęga konie do jakiegokolwiek sikawki która
mu się nadarzy, co podobno bardzo często powoduje
szkodliwe opóźnienie. Straż po przybyciu na miej-
sce pożaru, zastała w płomieniach zabudowania po
prawej stronie klasztoru położone. Przysłać trzeba
ratującym, że walczyli z wrogiem żywiołem odważnie,
a niejednokrotnie z narażeniem własnego życia. Dali
tego dowód, wynosząc rzeczy z płomieni i ocalając
z obu stron ognia położone domy: Fertnerowej i Szu-
dejki. W ogóle do godziny 12-iej w nocy, spłonęło
7 frontowych domów (Dendery, Godlewskiego, Pa-
welkiewicza, Kossakowskiego, Podlejskiego, Szczeciń-
skiego i Plesińskiego) oprócz licznych oficyn, stodół,
napelnionych owocem całorocznej pracy rolników.
Brak wody, którą trzeba było z daleka sprowadzać,
zdawał się być główną przyczyną rozszerzenia ognia.
W około tylko jedno słyszałeś echo: wody, wody.“

(Nie wątpimy, iż inne jeszcze przybędą nam do te-
go wypadku szczegóły—p. R.)

— Otrzymujemy od Administracji Żeglugi paro-
wej na Wiśle wiadomość, że wszystkie osm wagonów
o których zatopieniu doniesiono wczoraj, dobyte już
zostały z wody prawie bez uszkodzenia i to przyrzą-
dami i środkami żeglugowemi, a dziś już na gabarze
do Nowego-dworu odpłynęły.

— Panna Donadio wraz z towarzyszącymi swoich
artystycznych podróży, z pp. Hollmann i Hollander,
występowała wczoraj w trzecim koncercie w Sali Re-
sursy Obywatelskiej.

Koncertantka zbierała huczniejsze aniżeli kiedy-
kolwiek oklaski. Słuchacze lubujący się w gimna-
styce głosowej, w efektach zadziwiającej techniki,
oczarowani byli misternym wykonaniem arji z Dino-

pnego zawodu, którego skutki gorsze były niż po nu-
dnem mleku i grubych palcach Magdy.

Słuchajcie dalej!

Mieszkaliśmy w jednym domku obok siebie — przez
ścianę tylko; zamknięte drzwi nas dzieliły, stare cięż-
kie drzwi, nadprężniałe trochę, o zardzewiałym
zamku, z którego klucz musiał gdzieś w jakim mu-
zeum archeologicznym spoczywać od lat kilku. Po-
lewej stronie tych drzwi, tuż nad zamkiem, tam gdzie
człowieka serce bywa umieszczone, był ongi — sek, ale
przy ostatnim zatrzasnięciu sek wypadł i została
dziura. Przez nią to codziennie wieczorem, kiedy cio-
cia Prakseda przez miedziane okulary czytać zaczęła
książkę do nabożeństwa, wsuwał się do mnie liljowy
paluszek Emilki.

Ta mała, drobna bagatelka musiała wytarczać
mojej miłości i fantazji za całą osobę kochańki; jej
więc dostawały się wszelkie objawy uczucia, które mi
serce patało tak silnie, że — pożyczając porównanie
u Heinego — omal dziure w kamizelce nie wypoliło.

Hez to płomiennych pocałunków w cisnąłem rątem

Mały paluszek.

Miałem jeszcze bardzo pstro w głowie, wierzyłem
we wszystko to, co stanowi iluzję ośmastoletniego
młodzieńca i byłem gotów przysiąc, że kobieta jest
aniółem, z skrzydłami zasnuwanymi stanikiem,
a tej wiary nie potrafiła we mnie zachwiać nawet sta-
ra ciotka Prakseda, którą miałem spo. obność widy-
wać w negliżu i przekonać się, że nie było na niej ani
jednego piórka anielskiego.

Ciotka Prakseda była wdową po kapitanie i wła-
ścicielką ślicznego domku, jak misterna szkatułka po-
stawionego pomiędzy bukietai bżów i akacji. Mie-
szkałem u niej przez lato i jako jedyny gagatek ciotki,
męczony byłem wszystkimi dowodami miłości, które
raby szczodrze obdarzyć można było tuzin takich jak
ja siostrzeńców. Trzy razy dziennie musiałem pić
świeże mleko i przypatrywać się ze skromną cieka-
wością całej operacji dojenia, wykonywanej przez flu-
stą Magdę, faworytkę ciotki i L. asulki, która, mówiąc
nawiasem, nikomu innemu wydoić by się nie była po-
zwoliła. Niechaj mi cienie wszystkich ciotek wyba-

czą to niefortunne zestawienie, ale skoro już raz je
napisałem, musi pozostać niezmiennione.

O, to mleko prosto od krowy pozostanie mi wieczną
pamiątką, bo — pijaliśmy je — *we dwoje*, i tem tylko
da się wytłomaczyć wytrwałość moja — pomimo obrzy-
dzenia, nieraz i nudności, jaki mi widok grubych pal-
ców Magdy sprawiał. Ona pijała zemną — ach, a ta
ona, to było coś z fijołka, z jagódki, z ptaszka, z po-
ziomeczki, z motylka, z gwiazdki na niebie i z pię-
tnastoletniej dziewczynki w dodatku. Spotykaliśmy
się codziennie razy trzy przed stajenką i kubkami
w rękę, z uśmiechem uprzejmym na ustach i konwen-
cjonalnym dygiem witaliśmy się wzajem.

O Emilko, Emilko — gdyby nie ten mały paluszek ma-
leński, z płatkami róży zamiast paznokcia! — ach, ja-
bym miał może jeden zawód mniej w życiu, a Ty? etl
ale nie uprzedzamy wypadków.

Było to w maju, — bo i kiedyż indziej mogłaby się
urodzić miłość? — a nie o czem innym opowieścić
wam zamierzam. Tak, — o miłości, wykapaniej niejako
w świeżem mleku prosto od krowy; o miłości, co mi
wsiała w ośmastoletnią duszę, jak w bibułę... i zo-
stawiła na niej żyda, — okropną plamę czarną, okro-

ry, popisowego [choć bez żadnej wartości mazyce] Walca Wekerleya i powtórzonych nad program Warjacji Procha. Wytworne wykończenie szczegółów, elegancja szkoły francuskiej prawdziwie nie do naśladowania, w zupełności usprawiedliwiają ten zapal w massie publiki, która dawno już nie spotykała się ze śpiewem w ten sposób traktowanym.

Szczuplejsza garstka słuchaczy szukających w śpiewacze artystki, miała też chwile prawdziwej uciechy artystycznej—kiedy panna Donadio śpiewała Romans z op. „Pré aux Cieres“ (z towarzyszeniem skrzypiec) i Händla „Rinalda.“ Prostota, szlachetność nastroju, smak wykształcony, dobre zrozumienie stylu, cechowało wykonanie tych dwóch kompozycji, które świadczyły, że panna Donadio nie w jednostronnym pracuje kierunku i że powagę i godność sztuki pojąć i uszanować umie.

Pan Hollmann dzielnie grał jak zawsze — szkoda tylko że wybór kompozycji był może mniej na koncert szczęśliwy. Wspaniały Polonez Szopena, jest zawsze bardziej fortepianowym aniżeli smyczkowym utworem — a partja wiolonczelowa dopasowana, jeśli się nie mylimy, przez Franchomma, mimo pięknych ustępów, zostawia zawsze znaczną fortepianowi przewagę. Morceau de salon, Servais'go, należy do słabszych kompozycji znakomitego wiolonczelisty i przeciążony jest popisowymi trudnościami, które mu bynajmniej wartości nie dodają.

Pan Hollander zdobył sobie gorące uznanie, odegrawszy ślicznie „Legendę“ Wieniawskiego. Oprócz siły, której młodemu skrzypkowi nie brakuje, znalazło się i uczucie i poezja, przymioty, które grze koncertanta podniosłejsze nadają znaczenie.

Koncert zakończył się dwiema nader oryginalnymi pod względem stylu drobnostkami na skrzypce i wiolonczellę, kompozycji Romera i Martiniego. W obu kompozycjach pp. Hollmann i Hollander zachowali wszystkie archaiczne nieco właściwości.

— Przy ulicy Wspólnej w bliskości Marszałkowskiej stanął obecnie dom o 3-ch pigtrach, ośmiu oficynach o takiejże wysokości, czterech bramach, szesnastu sieniach i stu szesnastu oknach frontowych. W domu tym niema ani jednego sklepu! Z mnóstwa wznoszących się w obecnym roku budowli, bez zaprzeczenia wyrzec można, iż ta jest największą i nie mało przyczyni się do upiększenia tej dzielnicy naszego grodu. Dodać należy, że gmach ten wystawiony został w skutek połączenia się czterech właścicieli. Na rok przyszedł, kilkaset rodzin znajdzie schronienie pod tym dachem.

— Dowiadujemy się, że oprócz istniejących obecnie banków pożyczkowych rządowych w Petersburgu i Moskwie, mają być otworzone także banki w Warszawie i innych miastach potrzebujących podobnej instytucji.

— Robotnik administratora majoratu Głanowa, w gminie Jungracie, w pow. Olkuskim, Nowak, orząc ziemię, znalazł kilkadziesiąt sztuk starożytnej monety srebrnej jednego stempla i wartości. Z porównania monety z wizerunkami znalezionych w rozmaitych czasach starożytnych monet polskich, opisanych w dziele Stronczyńskiego: *Pieniądze Piastów*, okazuje się, że jest to denar srebrny z czasów żony Miecysława II go Ryksy, która po śmierci męża rządziła krajem w imieniu nieletniego syna swego Kazimierza (1034—1040).

— Pan Leon Zaleski, obywatel m. Lublina, otrzymał koncesję na pismo p. t.: „Gazeta Lubelska“. Dotąd dzielnie prowadzony przez p. Głębockiego „Kurjer Lubelski“ ma zmienić się podobno na publikację codzienną.

paluszku, jak pieściłem czule tę małą odrobinę, której miarę wysunięcia zawdzięczałem stopniu uczucia i usposobieniu mej ubostwianej. Z początku dostawał mi się tylko sam koniuszek, zalotnie, wyglądający z dziurki jak różowy pączek; później linijką po linijce przybywał, aż wreszcie na dowód wzajemności całkowicie wysunął się do mnie.

Byłem szczęśliwy, bo miałem jeszcze wiek, w którym *jeden* palec podany nie może budzić żądania *całej* ręki. Co mogłem jeszcze wtedy począć z ręką Emilki?... Wówczas pieściłem się tylko niewinnie z paluszkiem, tuliłem do niego moje usta, nieraz groziłem zębami, że go odgryzę z rozkoszy, a co najważniejsza powierzałem mu pewne misje mojej ambicji — ośmastoletniego mężczyzny!... Muskalem nim miejsce, gdzie wyrosnąć miały mi kiedyś wąsy... a gdzie je wówczas tylko zmysł uczucia w różowym paluszku odszukać był zdolny.

I tak było całe dwa tygodnie — całe dni czternaście, aż raz — o okropne wspomnienie! raz nad wieczorem zaszedłem do ogrodu; kwiaty pachniały tak balsamicznie, zdaje mi się, że słowik nawet śpiewał — słońce jak złota pomarańcza tętno na zachodzie — tam pośród bżów w okienku oparta stała ona patrząc ku zachodowi, ale oczami obojętnymi — zamy-

— Dyrektor Instytutu Muzycznego p. Apolinary Kątski, powrócił onegdaj z zagranicy do Warszawy.

— Opustoszała arena p. Salamofskiego w połowie przyszłego miesiąca zawre nowem życiem. Przedsiębiorca p. Leonard zapowiada się już z całym swym „artystycznym“ dwu i czteronożnym dobytkiem.

— Role z pięcioaktowej komedji p. Zygmunta Sarnieckiego p. t. „Febris aurea“ już rozdano pierwszorzędnym artystom warszawskiego dramatu do nauki.

— W ostatnim numerze „Kłosów“ znajduje się portret panny Deryng.

— Dzisiaj w Teatrze Wielkim odbyła się próba orkiestrowa z operetki Adama p. t.: „Chatka.“

— Plac targowy za Żelazną-Bramą pokrywa się w tej chwili równemi małemi kamieniami. Jest więc nadzieja, że drobne nóżki naszych gospodyń w nadchodzący już piątek nie będą się kaleczyć na nierównym bruku.

— Słyszeliśmy, że w koncercie Adama Münchheimera, przyjmie udział bawiąca obecnie w Warszawie pani Friderici Jakowicka. Z artystów naszej opery uczestniczyć będą panie: Dowiakowska, Rybicka, pp. Cieślowski, Filleborn, Grüdiger, Kazalski, Siwicki, Suszyński, Ulbrycht i Wasilewski; nadto chór amatorski, oraz orkiestra Teatru Wielkiego w zwiększonym komplecie.

— Służbę zdrowia w gubernji Radomskiej w r. 1874 stanowili etatowi: Inspektor lekarski 1, pomocnik jego 1, Assesor Farmacji 1, weterynarz okręgowy 1, lekarzy powiatowych 7, miejskich 4, więziennych 2, szpitalnych 5, felczerów powiatowych 7, miejskich 1, więziennych 2, szpitalnych 5, akuserek miejskich 12, razem 49 osób. — Wolno-praktykujących: Lekarzy 21, felczerów 128, weterynarzy 3, akuserek 16, akuserek miejskich 4. — W stosunku do ludności gubernji 559,869 osób, wypada: 1 lekarz na 14733 mieszkańców, 1 felczer na 3942, 1 akuszerka na 17495. Aptek prywatnych 26. — Szpitali w gubernji Radomskiej jest 7, mianowicie: S-go Kazimierza w Radomiu, Żydowski w Radomiu, S-go Leona w Opatowie, S-go Władysława w Opatowie, S-go Ducha w Sandomierzu, S-go Adama w Staszowie i prywatny szpital przy fabryce żelaznej we wsi Klimkiewiczowie powiecie Opatowskim na 8 łóżek. — W ciągu r. 1874 w powyższych szpitalach było chorych: w Szpitalu S-go Kazimierza 701, żydowskim 325, S. Ducha 871, S. Władysława 304, S. Leona 330, S-go Adama 548.

W gubernji Radomskiej egzystowało w r. 1874 pięć domów przytulku: w Radomiu 2, w Sandomierzu, Opatowie i Staszowie, w których było utrzymywanych 55 osób; ochron dla dzieci było 3: w Radomiu, Sandomierzu i we wsi Grzmiąca, powiatu Radomskiego, które utrzymowały 82 dzieci obojga płci.

— Na całej przestrzeni od ulicy Zabiej ku Grzybowskiemu placowi rozłożone są nowe rury gazowe dla przeprowadzenia ich na tej linii. Rury te, znacznie większej są objętości jak dotychczasowe, ztąd też prawdopodobnie silniejszego światła w latarniach spodziewać się można.

— W piątek, to jest dnia 1 października r. b., odbędzie się w Towarzystwie Muzycznem o godzinie 9, pierwszy wieczór muzyczny rozpoczynającego się tegorocznego sezonu.

— Na skutek odezwy Zarządu Warszawskiego oddziału Rosyjskiego Towarzystwa opieki nad zwierzętami, podajemy do wiadomości publicznej, iż wszelkie zażalenia podawane do rzeczonoego Zarządu o srogiem obchodzeniu się ze zwierzętami, winny być opatrzone podpisem i oznaczeniem mieszkania podającego. W przeciwnym razie, zażalenia pozostawiane będą bez dalszych następstw.

ślona Bóg wie o czem, z jakimś zwietrzałym grymasem na ustach. Zadrżałem... zrobiło mi się tak nagle, jakbym w tej chwili wypił był dziesięć szklanek świętego mleka wydojonego grubemi palcami tłustej Magdy. Ten liljowy paluszek, przedmiot mego ubóstwienia, to cacko, pieścićdelko moje, obcałowane na wszystkie strony, zobaczyłem — brrr! — wwiercony do połowy prawie w nosek Emilki. Ah!... czemuż ja musiałem to zobaczyć? Emilko, Emilko — wołałbym cię widzieć był bez noska w owej chwili, niżeli z paluszkiem w nosie — z tym samym paluszkiem który wysuwałaś do mnie na zakładnika miłości.

O, nie śmiejcie się panowie estetycy z mego wyznania, skrzywiłem się jak po zjedzeniu żywego ślimaka, i mimowoli, dalibóg minowoli — splunąłem ze wstrętem. W ośmnaście lat jest się jeszcze szczerym i naiwnym nawet we wszystkich objawach uczuć.

Wróciłem do pokoju — Emilka posłyszawszy podbiegła ku drzwiom, odetkała w nich zakorkowaną dziurkę i za chwilę wiercił się w niej mój zwykły gość o tej porze. Nie wiem co za gwałtowny przewrót dokonał się wówczas w moim sercu — wiem tylko, że ten sam „liljowy paluszek z płatkami róży zamiast paznogcia“ wydawał mi się teraz brzydkim

— Zakładów naukowych w gubernji Kieleckiej w r. 1874 egzystowało 305, w których pobierało nauki 17,930 uczniów, w tej liczbie 11,248 chłopców i 6,682 dziewcząt. W stosunku do ogólnej ludności w gubernji, 1 uczeń przypada na 31,6 mieszkańców. Na 100 uczących się było chłopców 62,8, dziewcząt 37,2, — podług pochodzenia, liczba uczących się była następująca: dzieci szlachty i urzędników 550, duchownych 9, mieszczan 1412 i włościan 15,959. Największy zastęp uczących się, dostarczyły szkoły początkowe, których w roku upłynionym było: w miastach 48 z 4,361 uczniów i na wsiach 228 z 12,229 uczniów. Uczniowie tych ostatnich szkół, dzielili się podług wyznań w sposób następujący: Prawosławnych 59, Katolików 15,670, Ewangelików 197, Żydów 664, a podług stanów: synów, szlachty i urzędników 121 mieszczan 953, włościan 15,516.

— Wczoraj o godzinie 6-ej wieczorem, cieśla urządzający lodownię w browarze Boenischa przy ulicy Żórawiej, podczas roboty nagle życie zakończył. Przyczyną jak nam mówiono było pęknięcie żyły sercowej.

— (Art. nad.) — Szanowny Redaktorze! Przysłowie dawne mówi „ziarno do ziarnka — a będzie miarka.“ — Tyle już w twojem piśmie p. Redaktorze rozprawiano ożytych, o długoożogoniastych sukniach, i ztąd powstających zapaleniach oczów i krtani, — że pozwolisz jeszcze jedno ziarno dorzucić, aby się razem miarka nabrała, chcę też mianowicie wspomnieć jeszcze o jednej klesce trapiącej ojców i męzów i dającej powód do chorób nie tylko kieszeni ale i ciała t. j. o fałszywych włosach.

Na początku tego stulecia wstydem było nosić fałszywe włosy; dzisiaj ta obrzydliwa moda aż do miasteczek i siół zawitała. Do r. 1850 kosztował funt włosów 4 franki. Zaledwie cesarzowa Eugenia wstąpiła na tron, podniosła się cena włosów do 10 fran.

Od roku 1865 moda noszenia fałszywych włosów wzrosła i stała się prawdziwą epidemją. Dziewice swe własne uroczyste uplecione włosy porzuciły dla trupich włosów. W 1866 r. cena tychże dochodziła 20 franków, w r. 1867 — 35 fr., w 1868 — 45 fr., w r. 1870 — 55 franków.

To jest cena funta włosów bez przyprawki fryzjerskiej, gdyż z takową, cena w dwójnasób a nawet w trójnasób jest większą.

Najpiękniejsze włosy pochodzą ze zmarłych kobiet Bretonji. Gdy w tamtych stronach dziewczica albo kobieta średniego wieku umiera, natychmiast włosy jej ucinają i na pieniądź zamieniają. Włosy z żyjących daleko więcej kosztują, tak, że blondynki za ładne włosy dostają od 1,500 do 2,000 franków.

Ileż to chorób nerwowych i mózgu ztąd powstało i powstaje, — gdy tymczasem własne włosy — owa najcudniejsza ozdoba naturalna kobiety — idą na pastwę moli. — Twój stały prenumeratorem M. R. lekarz.

— Dowiadujemy się z prywatnej korespondencji, iż na wieść, o pogorzeł miasta Pułtusk wysłano tam z m. Ostrołęki chleba pudów 67½, kaszy pudów 8, słoniny 4 pudy, a nadto pewną ilość odzieży i bielizny. Prócz tego zebrane z dobrowolnych składek rs. 402 kop. 26, z przedstawienia teatru amatorskiego 292 rs., z loterii fantowej 276 rs. 60 kop. razem rs. 971 kop. 16 odesłano na ręce komitetu ustanowionego dla rozdania wsparć w Pułtusku. Pięknie to świadczy o miłosierdziu Ostrołęki i jej okolicznych obywateli.

— Dla W. R. ucznia czwartej klasy gimnazjalnej, ubogiego, pracowitego i uzdolnionego młodzieńca, który przyczynia się jeszcze do utrzymania swej matki, potrzebna jest kwota rs. 7 kop. 50 na zapis,

szparagiem, na który nie mogłem patrzeć bez oburzenia, a który tak ochydnie zdradzał moje zaufanie.

„Przestane wierzyć na zawsze we wszystkie palce piętnastoletnich podlotków — powiedziałam sobie.“

Tymczasem paluszek w dziurce zaczął się wiercić niecierpliwie, czekając darmo zwykłego powitania, — gdy mi prawdziwie studencka pustota podała myśl pomszczenia się swego za zwał. Pobiegłem do spiżarki cici, gdzie stała faszka ze starym dziegiem; w róciłem podeszwy i przytrzymałszy paluszek Emilki, omarowałem go z demonicznym zadowoleniem.

— Ach, fe!... fe!... — usłyszałem po chwili wykrzyknik mego ideału, a trochę później przez dziurkę wsunęła się do mnie karteczka następującej treści: „Takie żarty dobre dla Magdusi, ale nie dla mnie. Jestem obrażoną i proszę mnie więcj swoją miłością dziegiem węż nie napastować. Fe!... fe!...“

Pismo świadczyło o rozdrażnieniu, bo nad żadnem i nie było kropki, ale oddając sprawiedliwość — ortografja w niczem nie ucierpiała.

O n ale paluszki — kwita z wami od tego czasu!

Wzywamy więc osoby dostatnie, aby złożyć chciały ten grosz, który młodego człowieka może popchnąć o krok dalej.

— *Pani K. L.* — Za rady dziękujemy.

— *Panu prenumeratorem pisaćemu o antykwarzu.* — Przestrzegaliśmy już kilkakrotnie publiczność przed tego rodzaju wyyskiwaniem.

— *Panu W. R.* — Artykułu pańskiego umieścić nie możemy, gdyż zestawiając obydwa kantory wyrządzilibyśmy jednemu z nich szkodę, nie mając na winę dowodów.

— *Panu K. H.* — Nie wiemy kto siedział w kasie, przeto żadnych objaśnień dać nie możemy.

— *Sprostowanie.* — We wczorajszym Numerze Kurjera na stronnicy I-ej kolumnie 3-ej w wiadomościach miejscowych w wierszu 10 tym tychże, wkra- dła się pomyłka. W miejsce wyrazów właściciele ogródka braci pp. i t. d., powinno być: właściciele ogródka Róż pp. i t. d. Co się niniejszem prostuje.

— *Komitet Towarzystwa Muzycznego,* podaje do wiadomości członków, iż na sesji z dnia 27 b. m. ustanowione zostały zmiany, dotyczące się zebrań piątkowych w Towarzystwie Muzycznym. Zmiany te są następujące:

§ 1. Komitet uważał za potrzebne rozciągnięcie sekcji kontroli nad biletami wchodowymi. Z tego powodu postanowił na każdy wieczór piątkowy uprosić dwóch członków, aby pełnili też kontrolę, sprawdzali czy osoby wchodzące posiadają bilety lub czy nie wchodzić za biletami innych osób, jak to nie raz miało miejsce.

§ 2. Każda osoba biorąca udział w wykonaniu programu wieczora, ma prawo wprowadzenia bezpłatnie nie więcej nad dwie osoby.

§ 3. Oprócz osób wymienionych w § 2-gim, nikt nie może wejść bezpłatnie na zebranie piątkowe nie będąc członkiem Towarzystwa. Jednakże uwzględniając liczne żądania członków, komitet postanowił, że za opłatą jednego rubla, każda osoba obca, byleby wprowadzona przez członka Towarzystwa, może się znajdować na piątkowym zebraniu.

Bilety w tym celu sprzedawać będzie Intendent Towarzystwa w każdy piątek od godziny piątej do wieczora. — Liczba tych biletów będzie jednak bardzo ograniczona. — 14617 —

— W początku miesiąca sierpnia r. b., miało miejsce pierwsze zebranie założycieli żytomierskiego towarzystwa wzajemnego kredytu. Posiedzenie prze- szło wszelkie oczekiwania i summa wniosków na fun- dusz wkładowy, przeniosła sumę zastrzeżoną przez ustawę — mianowicie 127 członków wniosło więcej o 25,000 rubli. Tym sposobem założenie instytucji przyszło do skutku. Uczestnikami być mogą nietyl- ko mieszkańcy Żytomierza, lecz i innych miejscowo- ści, a jest nadzieja, że w powiatach znajdzie się zna- czna ich liczba. Wielu naprzykład duchownych z tych miejscowości posyła swe fundusze do instytucji kre- dytowych w Kijowie.

— Akademia sztuk pięknych, podług wiadomo- ści zamieszczonej w *Peter. Listku*, ma być przenie- siona z Petersburga do Kijowa, z powodu, że klimat petersburski wpływa szkodliwie na dzieła sztuki. Ta- ka przynajmniej krąży pogłoska w sferze mieszkają- cych w stolicy artystów.

— Straszno obejścia się z żoną, człowieka bez ser- ca, mamy przykład w Guber. Czernigowskiej, Kozie- leckim powiecie. Włościanin Knysz, żonę swoją lu- biącą się zbytnie napijać bił w rozmaity sposób. Gdy to nieskutkowało, do innego udał się środka. W niedzielę, (było to latem) zdjął z niej wierzchnie ubranie, założył jej na szyję postronek, i dalej że oprowadzać po drogach i wsiach zmuszając ją do kła- niania się przechodzącym, sam zaś wołał: „no nie- dzwiedzico, kłaniaj się!“ Taki czyn haniebną znie- checił ją ku mężowi opuściła go przeto przyjąwszy służbę u obcych. Nie koniec na tem. W Niedzielę 8 sierpnia r. b. Knysz zaprosił do siebie żonę na obiad, a po obiedzie wyjechał z nią w pole. Wszystko w dobrej komitywie. Wybrałszy miejsce oddalone od wsi, ściągnął nieszcześliwą z wozu, do połowy ob- nażył, a przywiązawszy do wozu, począł okładać ba- tem. Ni jęki ni prośby niepodziałały na tyrańca. Ca- ła cięła pokryła się krwawymi wstęgami, a katowana straciła zmysły. Na domiar okrucieństwa przywiózł- szy ją do domu oblał zadane jej rany naftą. Nie- szczęśliwa dnie i noce spędza siedząc w martwym ośpieniu. Korrespondent piszący do „Nowosti“ z których czerpiemy niniejsze, dodaje, że w owej oko- licy podobnie zwierzęce obchodzenie się z żonami czę- sto się zdarza.

— Jutro, to jest 30 b. m., jako w czwartą rocznicę imienin ś. p. Hieronima Dąbrowskiego, Urzędnika do szczególnych poruczeń Banku Polskiego, odbędzie się Nabożeństwo za spójność jego duszy w kościele Śgo

Antoniego, przy ulicy Senatorskiej, o godzinie 11tej z rana, na które pozostała żona z dziećmi, Krewnych, Przyjaciół i Znajomych zaprasza. — 14,603 —

— Dnia 30 b. m. we czwartek, o godzinie 10 z rana, w kościele Śgo Antoniego, przy ulicy Senatorskiej, jako w rocznicę śmierci ś. p. Ludwika Kopytowskiego, b. Rektora Szkół, odbędzie się żałobne Nabożeństwo, na które pozostała żona i dzieci, Krewnych i Przyja- ciół zapraszają. — 14,566 —

— W dniu 1-ym października r. b., t. j. w piątek, jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci ś. p. Agniesz- ki z Lewandowskich Trzaska, odbędzie się Nabożeń- stwo żałobne w kościele Powązkowskim o godzinie 10-ej z rana, na które pozostałe dzieci i wnuki Krew- nych i Znajomych zapraszają. — 14,586 —

— Ś. p. Józef Zochowski b. woźny, po długiej i cięż- kiej słabości, opatrzonej ŚŚ. Sakramentami, przeniósł się do wieczności w dniu 28-ym września r. b., prze- żywszy lat 41. Pozostała żona w nieutulonym żalu, zaprasza Krewnych, Przyjaciół i Znajomych na Na- bożeństwo żałobne jutro w dniu 30-tym września r. b. w kościele Śtej Anny o godzinie 10 tej i pół z rana, następnie w tymże dniu o godzinie 2-gej po południu na eksportację odbyć się mającą na cmen- tarz Powązkowski. — 14,620 —

— Ś. p. Ewelina Tykel, przeżywszy lat 29, przenie- sła się do wieczności w dniu 28-ym września r. b. Pozostały mąż zaprasza Krewnych, Przyjaciół i Zna- jomych na żałobne Nabożeństwo w dniu 1-go paź- dziernika, to jest w piątek o godzinie 9-tej i pół z rana w kościele Śgo Krzyża przy ulicy Krakowskie- Przedmieście, a następnie zaraz po skończonym Na- bożeństwie, na wyprowadzenie zwłok tegoż dnia z tegoż kościoła na cmentarz Powązkowski odbyć się mające. — 14,619 —

— Ś. p. Zofia Majer, przeżywszy lat 16 po krótkiej lecz ciężkiej chorobie, opatrzonej ŚŚ. Sakramentami, przeniósł się do wieczności dnia 27-go b. m. W cięż- kim smutku pogrążeni rodzice wraz z rodzeństwem, zapraszają Krewnych, Przyjaciół i Znajomych na eksportację zwłok dnia 30, to jest w czwartek z ko- ścioła Śgo Antoniego przy ulicy Senatorskiej, o go- dzinie 4-tej po południu na cmentarz Powązkowski.

— Wszystkim uczestniczącym łaskawie w oddaniu ostatniej przysługi synowi naszemu ś. p. Janowi Lasockiemu, jak również i Szanownemu Duchowień- stwu i Kolegom zmarłego, którzy na własnych bar- kach ponieśli drogie nam szczątki do grobu, składa- my niniejszem najszczerze podziękowanie. — 14,617 —

Józef i Ludwika Lasoccy.

Droga Żelazna Warszawsko-Terespolska.

Wykaz ruchu i dochodu za m. sierpień 1875 roku.

- 1) Za przewóz 39,333 osób, rs. 58,644 kop: 11 1/2,
- 2) „ „ 885,029 pud: tow: rs. 70,704 kop: 09 1/2,
- 3) Dochody różne rs. 870 kop: 04 1/2,

Razem rs. 130,218 kop: 25 1/2.

W m. sierpniu 1874 r., było dochodu rs. 150,254 kop: 84-

Zatem w sierpniu 1875 r. do- chód zmniejszył się o rs. 20,036 kop: 58 1/2.

Od 1 stycznia do 31 sierpnia 1875 r., było dochodu rs. 1,102,283 kop: 31.

W tymże samym czasie 1874 r. dochód wynosił rs. 1,257,788 kop: 41 1/2.

Zatem w roku 1875, mniej rs. 155,505 kop: 10 1/2. — 14,540 —

Kronika zagraniczna.

× Bieda w Wiedniu jest ciągle coraz większą, skutki ostatniego krachu uwidoczniają się na każdym niemal kroku. Kupcy lamentują, że w najlepszej po- rze ani połowy tego nie zarabiają, co pierw w naj- gorszej; kawiarnie i miejsca publiczne tyle dawniej ożywione, dziś na pół puste, a o teatrach już ani mó- wić. Już to dla dyrektorów teatralnych w Wiedniu, nastąpi istotnie po tłustych latach chude. Wkrót- kim czasie zamknięto kilka teatrów i to największych, przedsiębiorcy ich bowiem na piękne pobankrutowa- li. Z wielką biedą podtrzymano „teatr miejski“ a nie- długo mają rozpocząć się widowiska i w „operze ko- micznej“, której budowa rozpoczęta przed samym krachem a ukończona w czasie najokropniejszego fer- mentu finansowego, pochłonęła nie mało grosza pa- nów galicyjskich, figurujących do dziś dnia na liście grynderów tej instytucji. Dwie dyrekcje w przeciągu półtora roku zbankrutowały natem przedsięwzięcie; przez dłuższy czas gmach stał pustką i dziś znalazł się jakiś Rosenfeld, który obowiązał się płacić co rok 45,000 zlr. dzierżawy z tego teatru. Dzienniki znają- cy miejscowe stosunki, podziwiają szaloną odwagę owego Rosenfelda. Jeśli „teatrowi miejskiemu“ i „o- perze komicznej“ udało się odżyć, nie uda się taszka- ka teatrowi Stampfera „unter den Tuchlauben“. Te- atr ten puszczonej na licytację, nabyty został przez

gminę izraelską, która świątynię muz przemienia w świątynię Jehowy.

Ostatnie Wiadomości Polityczne.

Wiadomości z Serbji nastrojone są dziś na kamer- ton wojenny. Sam gabinet radzić ma już o wojnie; dwaj ministrowie Nikolicz (wojny) i Gruic (spraw wewnętrznych) są za rzuceniem rękawicy Turkom. Ristic jeszcze się nie był zdecydował do dnia 27 b. m. W tym dniu przyjechał on do Belgradu dla odbycia jakiejś bardzo ważnej narady z księciem.

W Wiedniu krążyły w niedzielę i poniedziałek po- głoski o ultimatum wojennem Turcji. Wpłynęły one bardzo niekorzystnie na giełdę i znajdowały uporeczy- wie wiarę. Mówiono też o okólniku Turcji do mo- carstw zapowiadającym wystąpienie energiczne prze- ciwko Serbji.

Redakcja „Presse“ wiedeńskiej ręczy za to, że w pogłoskach pomienionych niema takiego o czym- by wiadzano w kancelariach dyplomatycznych. Da- leki od rozszerzania trwogi wojennej, dziennik pół- urzędowy „Bassiret“ wychodzący w Stambule, prze- ciwnie donosi, że odebrano w Porcie notę serbską za- pewniającą o dochowaniu neutralności. Wojsko ma być wyciągniętem nad granicą, nie w żadnych wojen- nych zamiarach, ale właśnie dla zabezpieczenia neu- tralnej postawy ze strony ludności serbskiej. Taka jest myśl zapewnienia półurzędowego.

Przegląd wojsk francuzkich, o którym doniósł był onegdajszy telegraf, odbył się nie w Verdun ale w Vernon w Normandji w pobliżu Rouen. Na ban- kiecie po przeglądzie, pułkownik Staff, pełnomocnik wojskowy szwedzki dziękował w imieniu swoich ko- legów. Dotychczas brak wersji wiarogodnej. Pod- czas kiedy Agencje Wiedeńskie używają wyrażenia: „życzenia dla reorganizacji“, dzienniki berlińskie w telegramach swoich piszą: „powinszowania z po- wodu reorganizacji“. Pierwsze byłoby sympatycz- nem dla Francji, drugie pochlebne dla jej armji. Podobnie jest do prawdy to, że Staff nie wdając się w toasta polityczne, co zresztą sam zastrzegł, miał na myśli tylko stosunek czysto wojskowy.

Depesze telegraficzne.

Warszawa, dnia 29 września, godz. 11 minut 40 przed południem.

Konstantynopol 28go. — Konsulowie delegowani Austrii, Niemiec i Włoch, w piątek wieczorem przy- byli do Mostaru. Powstańcy żądają zawieszenia bro- ni, aby naczelnicy oddziałów mogli się porozumieć ze sobą co do punktów zażaleń i reform. (Parę wyra- zów nieskładnych.) Powstańcy żądają między innemi: Dopuszczenia chrześcijan do świadczenia w sądzie; wyboru organów policyjnych z pomiędzy ludności; o- znaczenia pewnego procentu (maximum) podatków.

Żądają jeszcze poręczenia reform przez mocarstwa gwarantujące; dotychczasowe orzeczenia nie wystar- czają. Ambassadorsowie państw północnych posta- nowili zalecić konsulom swoim ułożenie się z Serwe- rem-paszą co do propozycji mogących mieć praktycz- ne znaczenie. Propozycje te przedstawione zostaną następnie ambassadorom.

Ambasador francuzki przyłączył się do postano- wień swych kolegów w granicach nieinterwencji.

Posłowie Anglii i Włoch uważają posłannictwo konsułów za skończone; przyjęli jednak postanowie- nie ambassadorów północnych *ad referendum*.

Wiedeń 2-go. — „Polit. Corr.“ pisze: na dzisiejszem posiedzeniu komisji budżetowej delegacji austriackiej, Minister skarbu w Przedlitawii złożył sprawozdanie skarbowe.

Prawdopodobnie w końcu r. 1875, okaże się prze- wyżka w dochodach pięć milionów guldenów w po- równaniu z preliminarzem.

Projekt budżetu na rok 1876 ostatecznie jeszcze nie ułożony. Przez podniesienie wydatków okaże się prawdopodobnie deficyt 26 milionów guldenów, z czego 13 milionów uważać można już za pokryte; a tyleż pokryć będzie można z pomocą kredytu. Mi- nister skarbu oświadcza, że żądania wydziału wojny zostały dobrze rozważone, położenie zaś skarbowe państwa należyście uwzględnione.

Położenie jest bardzo trudnem (uciążliwem) weale jednak nie takim aby wydatki uznane za niezbędne w interesie potęgi państwa, ze względów skarbowych zaniechaniami być musiały.

